

СИЛАБУС КУРСУ ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

ступінь вищої освіти – перший / бакалаврський
галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність – 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма – «Економіка та управління
бізнесом»

Рік навчання: 2

Семестр: 4

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП: викладач Савонік Тетяна Петрівна

Контактна інформація: 92367589t@gmail.com, тел. 0734713135

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент на підприємстві» дає поглиблене розуміння сучасних системних теоретико-методологічних уявлень про екологічне управління та екологічний менеджмент, формує у студентів систему знань і практичних навичок щодо застосування принципів, методів та інструментів менеджменту і аудиту в охороні довкілля.

Метою формування у студентів цілісних (системних) знань з екологічного менеджменту та вивчення стану довкілля в трикутнику: екологічне законодавство, екологічна політика управління охороною довкілля та використанням природних ресурсів, вивчення системи стандартів екологічного менеджменту.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години ДФН (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та забезпечення екологічного менеджменту			
2 / 1	1. Екологічне управління у концепції сталого розвитку	Розглянути екологічне управління у концепції сталого розвитку	тестування, опитування,

2 / 1	2. Нормативно-методична система екологічного управління	Дослідити нормативно-методичну систему екологічного управління	розв'язання задач, самостійна робота
Змістовий модуль 2. Практичні напрями та інструменти впровадження системи екологічного менеджменту			
4 / 2	3. Інструменти екологічно зорієнтованого управління підприємством	Розглянути інструменти екологічно зорієнтованого управління підприємством	тестування, опитування, розв'язання задач, самостійна
4 / 2	4. Система екологічного менеджменту підприємства	Дослідити систему екологічного менеджменту підприємства	
4 / 2	5. Екологічно-економічні аспекти функціонування підприємств	Виокремити екологічно-економічні аспекти функціонування підприємств	
4 / 2	6. Оцінювання еколого-економічної ефективності діяльності підприємства	Оцінити еколого-економічну ефективність діяльності підприємства	
4 / 2	7. Теоретичні засади економічної безпеки бізнесу	Розглянути теоретичні засади економічної безпеки бізнесу	
4 / 2	8. Основні методологічні положення формування безпеки бізнесу	Вивчити основні методологічні положення формування безпеки бізнесу	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бабчинська О. І. Інструменти формування механізму екологічного менеджменту в сучасних умовах. Ефективна економіка. № 10, 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2020/54.pdf
2. Буканов, Г. (2020). ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ. Публічне урядування, (5 (25), 42-52. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-5\(25\)-42-52](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-5(25)-42-52)
3. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 455 с.
4. Дорошенко Н. ., & Літвінова А. . (2022). ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПОГЛЯД КРИЗЬ ПРИЗМУ СЬОГОДЕННЯ. Innovation and Sustainability, (3), 50–58. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.50.58>

5. Екологічний менеджмент: Методичні вказівки до виконання самостійних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» / В.М. Харчишин, В.С. Бітюцький, О.М. Мельниченко. Біла Церква, 2021. 14 с.
6. Екологічний менеджмент методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. А. М. Літвінова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 48 с.
7. Інформаційний ресурс (дистанційний курс): Екологічний менеджмент. Літвінова А. М., 2022. (Навчально-методична праця, рішення Вченої ради університету, протокол № 9 від 15.06.2022 р. Сертифікат № 314/2022.)
8. Лодлевська М. М. Перспективи впровадження системи екологічного менеджменту на українській підприємствах. ECONOMICS. № 4 (December, 2019) URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.04.11.html>
9. Лук'янова О. М. Екологічний менеджмент: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 66 с.
10. Мартиненко, В. О. & Машкаров, Ю. Г. (2019). Екологічний менеджмент як нова парадигма муніципального управління. Теорія та практика державного управління, (2), 116-120. Вилучено із http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2009_2_19.
11. Про основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України // Вісн. Верховної Ради України. 2019. № 16. Ст. 70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19?lang=uk>
12. Litvinova A. M. (2022) Dosvid vprovadzhennja ekolohichnogho menedzhmentu dlja studentiv klasychnogho universytetu [The experience of implementing environmental management for students of a classical university]. Suchasni problem ekolohichnoho kontroliu ta audytu [Modern problems of environmental control and audit], II Mizhnarodna internet-konferentsiia [International Internet conference], Kharkiv, February 23, 37-38.
13. Maslihan O., Litvinova A., Todierishko E., Shafranova K. (2022) Resource provision of financial potential of a production enterprise. Agrosvit, vol. 5-6, pp. 10-14.
14. Narayanan, K., Kumaragurudasan, P. & Dr. Devamaindhan, B. (2019). Impacting environmental management on CSR policy of the corporate management, Restaurant Business, (353). ISSN:0097-8043.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент на підприємстві» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною

шкалою. Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Залік

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом